

Utrikesdepartementet

Den sjätte rapporten på Sveriges nationella handlingsplan för genomförandet av FN:s säkerhetsrådsresolutioner om kvinnor, fred och säkerhet 2016–2020

Introduktion

Ansvariga myndigheter och departement

Följande rapport är en sammanställning av elva statliga myndigheters rapporter om genomförande av Sveriges nationella handlingsplan för FN:s säkerhetsrådsresolutioner om kvinnor, fred och säkerhet (hädanefter handlingsplanen för kvinnor, fred och säkerhet eller bara handlingsplanen): Domstolsverket, Folke Bernadotteakademin (FBA), Försvarshögskolan, Försvarsmakten, Kriminalvården, Kustbevakningen, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), Polismyndigheten, Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida), Totalförsvarets Forskningsinstitut (FOI) och Åklagarmyndigheten.

Återrapporteringen avser handlingsplanen för perioden 2016–2020 som förlängts till att gälla t.o.m. 2022. Det som redovisas är verksamhet som påbörjats eller pågått under perioden 1 januari t.o.m. 31 december 2022.

Omfattning

Rapporten har sammanställts av FBA på uppdrag av UD och bygger på de enskilda rapporter som myndigheterna rapporterat till UD avseende arbetet med kvinnor, fred och säkerhet under 2022. UD, utlandsmyndigheterna och Sida rapporterar främst på arbetet som är kopplat till Sveriges fokusländer¹ i handlingsplanen eller inom ramen för två regionala och fem tematiskt

¹ Fokusländerna i handlingsplanen är: Demokratiska Republiken Kongo, Liberia, Mali, Somalia, Afghanistan, Myanmar, Bosnien- Hercegovina, Ukraina, Colombia, Irak, Palestina och Syrien. Därtill följs agendan för kvinnor, fred och säkerhet inom ramen för Cyperns fredsprocess.

relevanta globala strategier som Sverige arbetar med. Eftersom Kustbevakningen integrerat sin rapportering i årsredovisningen för 2022 är den inte med i bilagorna.

Urval och metod

Den myndighetsgemensamma rapporten bygger på text från myndigheternas enskilda rapportering i syfte att ge en kort översikt med exempel på vad som har gjorts och uppnåtts inom handlingsplanens tematiska prioriteringar. Fokus har varit att synliggöra alla myndigheter där de har redovisat resultat, för att på så vis ge en så bred bild av arbetet som möjligt. Detta betyder emellertid att rapporten varken är heltäckande eller proportionerlig i relation till myndigheternas redovisade verksamhetsvolym. Detta gäller framför allt Sidas omfattande verksamhet. Den gemensamma rapporten kompletteras därför med två sammanställningar av myndigheternas enskilda rapportering avseende resultat och aktiviteter som återfinns i bilaga 1 och 2.

Terminologi

De rapporterade myndigheterna använder olika benämningar för samma begrepp inom jämställdhetsområdet. I den sammanställda rapporten används benämningarna ”jämställdhetsperspektiv” respektive ”könsrelaterat våld” vilket syftar på samma sak som benämningarna ”genusperspektiv” och ”genderperspektiv” respektive ”genusbaserat våld” och ”könsbaserat våld”.

Sammanställning

Prioritering 4.1. Inkluderande fredsprocesser och fredsbyggande: synliggöra och stärka kvinnors inflytande och meningsfulla deltagande i fredsprocesser och i freds- och statsbyggande

Trots att fokusländerna Colombia, DRK, Irak och Liberia noterar en ökad representation av kvinnor i den politiska sfären, präglas världsläget av en alltmer komplex hotbild mot kvinnorättsaktivister som bidrar till att de exkluderas i freds- och statsbyggandeprocesser. De flesta konfliktdrabbade länder präglas också av svåra strukturella hinder för kvinnors politiska inflytande på alla nivåer. I många länder på den afrikanska kontinenten går utvecklingen för kvinnors deltagande i fredsprocesser åt fel håll, trots lovande regionala initiativ, och i Ukraina är det fortfarande ovisst hur

kvinnors deltagande kommer att se ut i en framtida post-konfliktsituation. Det ökade våldet mot kvinnor påverkar inte bara deras möjligheter till att delta, utan stärker även konfliktdimensionerna i samhället. Enligt rapporteringen är denna negativa trend särskilt märkbar i Afghanistan, Myanmar, och delvis även i Mali och Somalia.

Oaktat världsläget har myndigheterna bedrivit omfattande verksamhet för att främja kvinnors deltagande i freds- och säkerhetsarbetet på internationell, regional, nationell och lokal nivå. Sidas globala stöd till UN Women för att på bred front ta fram nationella handlingsplaner (NAP) för kvinnor, fred och säkerhet (WPS) fortsätter vara avgörande för att främja mer inkluderande och jämställda freds- och stadsbyggandeprocesser med ett starkt nationellt ägarskap i länder som Colombia, DRK och Somalia. Ett annat omfattande bidrag är Sidas stöd till FN:s Rapid Response Window on Womens Participation in Peace Processes (RRW), som främjar kvinnors deltagande i freds- och förhandlingsprocesser i 18 länder genom ett system där internationella kvinno- och fredsorganisationer vidareförmedlar medel till kvinnliga fredsbyggare på nationell nivå. Även FBA har, i samarbete med UN Women och ansvariga ministerier, medverkat till att Somalia kunde anta sin första NAP för WPS 2022. FBA har också verkat för att stärka kvinnors deltagande i fredsprocesser, dels genom att förvalta det svenska medlingsnätverket för kvinnor, dels genom samarbeten med dess motsvarighet i andra länder och regioner. I Sudan har exempelvis FBA och representanter från det svenska medlingsnätverket för kvinnor hjälpt till att stärka förutsättningarna för sudanesiska kvinnor att delta i politiska förhandlingar om återgång till en fredsprocess.

Kvinnors politiska, ekonomiska och sociala inflytande är begränsat i handlingsplanens fokusländer. Sida försöker motverka detta genom att ge långsiktigt och strategiskt stöd till FN och civilsamhällesorganisationer, inklusive kvinnorrättsorganisationer, som bedriver påverkansarbete. Ett exempel är Sidas stöd via UN Women till ett nätverk för kvinnliga politiker i Demokratiska Republiken Kongo (DRK) som bedrivit påverkansarbete för att få politiska partier att inkludera fler kvinnor på viktiga positioner samt på partiernas vallistor. Detta har bidragit till att andelen kvinnliga ministrar i DRK ökade från 17 till ungefär 27 procent under 2022. Ett annat exempel är FBA:s verksamhet för att främja kvinnors politiska deltagande i Somalia (Puntland) och i Afghanistan. Med utgångspunkt i FBA:s jämställdhetsanalys av Puntlands valprocess, som lanserades i början av 2022, har FBA fortsatt stödja arbetet för en jämställd valprocess, bland annat genom teknisk

rådgivning avseende kvotering. Därtill har FBA och Polismyndigheten gjort insatser för att stärka valsäkerheten i Somalia för kvinnor och unga i syfte att öka deras förutsättningar att delta i val (se mer om detta under prioriteringsområde 4.3). Sedan några år tillbaka utgör FBA, i samarbete med finska CMI Peace Foundation, sekretariat för det EU-ledda Afghan Women Leaders Forum, som under 2022 hade omkring 160 aktiva medlemmar. Forumet är en plattform för afghanska kvinnor, både i och utanför landet, att lyfta kvinnors behov, prioriteringar och intressen i internationella processer och dialoger om landets framtid. Myndigheterna bidrar även till att stärka kvinnors deltagande och inflytande i andra processer av betydelse för fred och säkerhet. Ett exempel är MSB:s stöd till United Nations Mine Action Service (UNMAS) som utbildar kvinnor i Irak i min- och ammunitionsröjning.

Sida konstaterar att långsiktigt flexibelt kärnstöd till partners i kombination med strategisk dialog, skapar goda förutsättningar att få genomslag och nå hållbara resultat. Myndigheten betonar att vikten av kvinnors deltagande i återuppbyggnadsarbete under och/eller efter konflikt inkluderas i den svenska handlingsplanen, även om strategierna som styr utvecklingssamarbetet inte har detta som explicita mål. Det är viktigt att prioritera ett jämställt deltagande i återuppbyggnaden av konfliktdrabbade länder för att på lång sikt kunna främja ett mer jämställt samhälle.

Myndigheterna strävar även efter att öka andelen kvinnor både nationellt och internationellt. Genom att sekundera kvinnor till utlandstjänst bidrar de svenska myndigheterna direkt till kvinnors representation i internationella freds- och säkerhetsinsatser. Liksom föregående år har FBA under 2022 haft en jämn könsfördelning bland den sekunderade personalen. Polismyndigheten har haft något fler kvinnliga sökanden till sin resursbas än tidigare år, och stödjer olika initiativ som syftar till att öka andelen kvinnliga poliser i FN:s och EU:s fredsinsatser.

Försvarsmakten å sin sida arbetar med inkluderande kommunikation och samarbetar med Frivilliga Försvarsorganisationer (FFO) för att öka kvinnors deltagande i försvarsverksamheten. Nordic Center for Gender in Military Operations (NCGM) stärker kunskapen om kvinnors deltagande i fredsprocesser, fred- och statsbyggande, framför allt inom Nato.

Prioriteringar 4.2. Konfliktförebyggande: inkludera kvinnor och män för att motverka strukturella grundorsaker till konflikt och våld

Forskning visar på ett tydligt samband mellan jämställdhet och mer fredliga samhällen. Att inkludera ett jämställdhetsperspektiv samt säkerställa att kvinnor och män deltar på lika villkor för att förebygga konflikt är därför en förutsättning för att motverka grundorsaker till konflikt och hantera strukturella hinder för fred. Sida rapporterar att den strukturella negativa inverkan som covid-19 haft på många konfliktdrabbade länder i form av ökad matosäkerhet, arbetslöshet och ekonomisk lågkonjunktur, skapat grogrund för ökat våld, särskilt könsbaserat våld, men även ökad kriminalitet. Som en följd av detta har många av Sidas samarbetspartners ökat sitt konfliktpreventiva arbete. Sida stödjer särskilt civilsamhället och kvinnorrättsorganisationer, då dessa aktörer är viktiga för dialog och försoning på lokal nivå. Fokus har även legat på att öka kvinnors ekonomiska egenmakt och att engagera män och pojkar för jämställdhet för att bryta negativa könsnormer.

Försvarmaktens NCGM stödjer Nato med att integrera ett jämställdhetsperspektiv i det förebyggande arbetet mot radikaliserings och våldsbejakande extremism, medan MSB verkar för att partners ska integrera ett jämställdhetsperspektiv i arbetet med att förebygga och hantera kriser. Ett exempel är MSB:s projekt Prevention, Preparedness and Response to natural and man-made disasters in the Eastern Partnership Countries (PPRD East 3), som syftar till att stärka Armeniens, Azerbajdzjans, Belarus, Georgiens, Moldaviens och Ukrainas förmåga att ta hänsyn till både män och kvinnors olika behov vid kris för att stärka hela befolkningens motståndskraft. Ett annat exempel är MSB:s stöd till den irakiska regeringens krissamordningsmyndighet med att integrera ett jämställdhetsperspektiv i risk- och sårbarhetsanalyser.

Utifrån rapporteringen är det tydligt att det finns ett stort behov av att arbeta med grundorsakerna till konflikt och de strukturella hinder som leder till marginalisering och skapar svårigheter för kvinnors lika deltagande i det konfliktförebyggande arbetet. Flera av Sidas globala samarbetspartners har utvecklat verktyg för konflikt- och maktanalys för att bättre förstå grundorsaker till konflikt. Därtill betonar både Sida och FBA vikten av att

vidareutveckla och främja tillämpningen av analysverktyg som kartlägger grundorsaker till konflikt och hur dessa relaterar till föreställningar om kön. FBA har bidragit till detta genom att jämställdhetsintegrera utbildningsinsatser för nyckelaktörer i Palestina, Liberia och Irak som stärkt deras förmåga att se, förstå och adressera mäns och kvinnors olika behov, roller och perspektiv i konfliktlösning och försoning. Sida lyfter även vikten av att förebygga våld både i hemmet och i samhället genom att utmana traditionella maskulinitetsnormer genom att bland annat engagera pojkar och män i jämställdhetsarbetet.

Prioritering 4.3. Stärkt skydd av kvinnor och flickor: från alla typer av våld i samband med och efter väpnad konflikt

Behovet av insatser mot könsrelaterat våld har fortsatt vara stort under 2022. Utdragna konflikter i DRK, Irak, Palestina och Syrien eller olösta post-konflikter som Bosnien och Hercegovina, har resulterat i en normalisering av denna typ av våld särskilt mot kvinnor. Rysslands krig mot Ukraina, militärkupper i Mali och Myanmar samt talibanernas senaste maktövertagande i Afghanistan har förvärrat säkerhetssituationen med fysiskt och könsrelaterat våld som följd. Rapporteringen lyfter ökning av trafficking, barn- och tvångsäktenskap, könsstympning samt att flickors och kvinnors hälsa fått stå tillbaka då vården fortsatt behövt prioritera covidpatienter. Enligt ombudsmannens kontor för mänskliga rättigheter i Colombia, uppnådde antalet mord på människorättsförsvarare under 2022 det högsta antalet (215 stycken) sedan 2016. Sida rapporterar att uppskattningsvis 150 miljoner människor runtom i världen är i akut behov av skydd från våld, hot och tvång, en ökning på mer än 30 procent sedan 2021.

Sida verkar brett för att stärka skyddet för kvinnor och flickor från alla typer av våld under och efter väpnad konflikt. Sådana insatser syftar till att motverka straffrihet, ta fram ny lagstiftning och skapa ett mer omfattande institutionellt skydds nät. Exempelvis har stöd till UN Women och United Nations Population Fund (UNFPA) bidragit till normativa och institutionella förändringar samt förbättrad tillgång till service och rättshjälp för drabbade kvinnor i bl.a.

Bosnien och Hercegovina, Colombia, DRK, Irak, Liberia, Palestina, Somalia och Ukraina. En annan typ av insatser har bidragit till att utreda och dokumentera konfliktrelaterat sexuellt våld mot kvinnor och barn. I juni

2022 hade MADRE och deras lokala partner Organization of Women's Freedom in Iraq (OWFI) tack vare stöd från Sida, dokumenterat totalt 477 fall av övergrepp sedan år 2014 mot kvinnor och flickor i Syrien. I samma anda har Polismyndigheten bidragit till FN:s utredning av de övergrepp som begicks mot framför allt yazidiska kvinnor och barn av Da'esh/ISIL i Irak mellan 2014–2017. I Ukraina har Sida genom UNFPA etablerat fler krismottagningar för personer som utsatts för könsrelaterat våld, och i DRK arbetar Sidas partners inom rättssektorn med att stödja överlevare av konfliktrelaterat sexuellt våld.

Ett annat viktigt bidrag är Sida:s stöd till skydd av kvinnliga människorättsförsvarare i bland annat Palestina, Afghanistan, Colombia och Liberia. Sida stöttar också organisationer i humanitära kriser som arbetar med att stärka kvinnors och flickors motståndskraft och kapacitet att skydda sig själva, medan MSB har verkat för att FN och andra partnerorganisationer ska integrera skydd mot könsrelaterat våld i den humanitära responsen. En av MSB:s sekunderade experter till UNFPA i Etiopien har arbetat med att skapa skyddade boenden samt vård och psykosocialt stöd till kvinnor och flickor som våldtagits. De tre jämställdhetsrådgivare som MSB sekunderade under 2022 till Asian Disaster Preparedness Center (ADPC), har bidragit till att etablera en intern och extern rapporteringsmekanism för sexuella trakasserier och utnyttjande.

Polismyndigheten har under 2022 bidragit till att stärka skyddet av kvinnor och flickor i konflikt- och postkonfliktkontexter både genom sin utlandsstyrka i DRK, Somalia, och Sydsudan och genom det internationella utvecklingssamarbetet. Polisens arbete har syftat till att förbättra kartläggning och uppföljning av incidenter, hjälp till brottsoffer, och stöd till lokala partners som arbetar förebyggande mot straffrihet. I Colombia och Somalia (Puntland) har Polismyndigheten och FBA bidragit till att utveckla den lokala polisens förmåga att förebygga och utreda brott i nära relationer. Inom ramen för utbildningsprogrammet International Training Programme (ITP) samarbetar Polismyndigheten och organisationen Kvinna till Kvinna med deltagare från Albanien, Kosovo, Moldavien och Montenegro för att bl.a. skapa normförändringar och främja samverkan mellan myndigheter och civilsamhällesorganisationer för att motverka och kunna hantera sexuellt- och könsrelaterat våld. I Ukraina, Sydsudan och DRK har Polismyndighetens internationella verksamhet fokuserat på att stödja de nationella polisorganisationernas arbete att förebygga och hantera

konfliktrelaterat våld mot kvinnor, och i Colombia har fokus varit på att integrera ett jämställdhetsperspektiv i det polisiära arbetet – ett initiativ som även Sida, FBA och Försvarsmakten medverkat i.

Sedan 2019 samarbetar FBA och Polismyndigheten med den somaliska polisen för att säkerställa att både kvinnors och mäns säkerhetsbehov beaktas i planeringen av det nationella valet. Som en del av detta har FN och FBA tagit fram ett koncept för Women's Situation Desks (WSD) dit kvinnor kan rapportera valrelaterade säkerhetsbehov. Under 2022 har Puntlands polis, med stöd av FBA, arbetat för att upprätta WSD:s i medlemsstatens nio regioner inför lokalvalen 2023. WSD ses som en långsiktig satsning för att förebygga sexuellt- och könsrelaterat våld, och är en del polisens bredare jämställdhetsstrategi.

Den svenska kontingenten i FN:s fredsbevarande insats i Mali (MINUSMA) har kontinuerligt rapporterat om sexuella övergrepp och civilbefolkningens säkerhets- och skyddsbehov. Under 2022 lanserade Försvarsmakten en onlinekurs för Nato med fokus på att förhindra och rapportera sexuella övergrepp som begås av egna trupper. Kriminalvården har under året fortsatt stödja United Nations Office on Drugs and Crimes (UNODC) i norra Irak med att förbättra förhållandena för fängslade kvinnor.

Prioritering 4.4. Ledarskap och expertis: stärkt jämställdhetsperspektiv och expertis i arbetet för fred och säkerhet

Detta är fortsatt det tematiska prioriteringsområdet där flest myndigheter rapporterar verksamhet. Rapporteringen visar att det pågår ett brett arbete med att institutionalisera ett jämställdhetsperspektiv i all verksamhet, både inom den egna myndigheten och inom myndigheternas internationella partnerorganisationer. FBA har fortsatt förvaltat myndighetens väletablerade nätverk för GFPs och genomfört under 2022 ett par internutbildningar i jämställdhetsintegrering. FOI ställer krav på att alla projektplaner för ny forskningsverksamhet ska beakta ett jämställdhetsperspektiv. Utifrån MSB:s och Försvarsmaktens rapportering har totalförsvarets verksamhet kommit en bra bit på väg med att tillämpa ett jämställdhetsperspektiv, bland annat inom beredskapsplaneringen. Centrala produkter och utrustning som tagits fram av MSB har granskats och kvalitetssäkrats utifrån kvinnors och mäns särskilda behov.

Försvarmaktens ambition att främja en mer jämställd organisation reflekteras i FOI:s treåriga forskningsprojekt ”Personalflödesfaktorer ur ett jämställdhetsperspektiv” som påbörjades 2022 för att analysera grundorsaker till Försvarmaktens jämställdhetsproblematik. Vidare antog Försvarmakten 2022 en militärstrategisk inriktning för myndighetens operationalisering av kvinnor, fred och säkerhetsagendan, som integrerats i försvarsplaneringen med målsättningen att bl.a. främja ett mer inkluderande och bredare deltagande i försvarsverksamheten.

Utvecklingen går i önskad riktning och antal kvinnor som genomför Försvarmaktens grundutbildning ökar, även om andelen kvinnor i övriga militära personalkategorier är oförändrad sedan föregående rapporteringsperiod. Försvarmakten tillämpar även ett jämställdhetsperspektiv i myndighetens erfarenhetsanalyser från militära utlandsinsatser för att se vilken inverkan uppdraget haft på mäns och kvinnors deltagande och skyddsbehov.

Samtliga myndigheter arbetar aktivt för en jämnare könsbalans både hemma och vid sekunderingar/utlandsstationeringar. Kriminalvården rapporterar att myndigheten sekunderade totalt 58 procent kvinnor under 2022 till FN- och EU-ledda fredsinsatser, vilket är en ökning från tidigare år. Anledningen tros vara en förbättrad säkerhetssituation i kombination med strategiska satsningar. MSB har också implementerat en handlingsplan för jämn könsfördelning vid rekrytering av insatspersonal. Trots detta minskade andelen kvinnor något i resursbasen under 2022, från 36 till 34,7 procent. Detta beror främst på att de personalkategorier där det varit störst efterfrågan kännetecknas av en generell underrepresentation av kvinnor. Polismyndigheten har länge haft svårt att attrahera kvinnor till utlandstjänstgöring och har därför arbetat kontinuerligt med att vidareutveckla myndighetens annonsering. Under 2022 var andelen kvinnor i Polismyndighetens utlandsstyrka i paritet med den totala andelen kvinnor i poliskåren, vilket också är målsättningen i regeringens strategi för internationell civil krishantering och fredsfrämjande 2020–2023. Polismyndigheten har emellertid fortfarande ett underskott bland de sökande, av kvinnor med erfarenhet från strategiskt och operativt ledarskap, vilket reflekterar interna förhållanden. Inom Försvarshögskolan var andelen anställda kvinnor 40 procent under 2022, medan kvinnliga helårsstudenter utgjorde 32 procent.

En central del av myndigheternas bidrag till implementeringen av handlingsplanen för kvinnor, fred och säkerhet utgörs av myndigheternas personalbidrag i form av jämställdhetsexperter till internationella fredsfrämjande insatser. Enligt rapporteringen fortsatte efterfrågan på jämställdhetsexpertis att öka på både strategisk och operativ nivå. MSB:s sekunderingar av experter inom jämställdhet och könsrelaterat våld har succesivt ökat under de senaste två åren, och FBA sekunderade 13 jämställdhetsexperter till EU, OSSE och FN under 2022 jämfört med 8 under 2021. Även Polismyndigheten och Försvarmakten bidrar genom att utlandstationera uniformerad personal med denna expertis.

Samtliga myndigheter utbildar den sekunderade personalen innan utresa i jämställdhetsintegrering samt om FN:s kvinnor, fred och säkerhetsagenda. Detta har bidragit till att fredsinsatserna och mottagande organisationer blivit bättre på att integrera ett jämställdhetsperspektiv både internt, och i dess externa verksamhet. Exempelvis säkerställer Kustbevakningen att all personal som åker på utlandsuppdrag får denna utbildning, och hur de kan bidra till Sveriges nationella handlingsplan för kvinnor, fred och säkerhet. Utbildningen har under 2022 genomförts med stöd av den svenska paraplyorganisationen Operation 1325. MSB har utbildat medlemmar i myndighetens resursbas i att förebygga och hantera könsbaserat våld i en konfliktkontext inom ramen för myndighetens humanitära och riskreducerande insatsverksamhet. Ett annat exempel är Polismyndighetens insatsförberedande grundutbildning International Police Officer Course (IPOC) för utlandsstyrkan. IPOC-kursen innehåller specifika delar om kvinnor, fred och säkerhet, vilken genomgick en översyn 2022. Domstolsverkets utsända experter uppmanas alltid att ta del av Sveriges Domstolars e-utbildning om jämställdhetsintegrering, och både FBA och Domstolsverket ger den utsända personalen möjlighet att öva på att applicera ett jämställdhetsperspektiv i förhållande till deras roll och den kontext de ska verka i. Under och efter genomförd sekundering/utlandsstationering förväntas personalen återrapportera på vilket sätt de tillämpat sina kunskaper.

Investeringen i sekundering av välutbildade experter resulterar i att svenska experter aktivt bidrar till att driva jämställdhet i de internationella insatser eller organisationer de verkar i.

MSB:s experter till EUAM, EU:s insats i Ukraina, har exempelvis bidragit till att chefer inom de brottsbekämpande myndigheterna stärkt sin förmåga att identifiera och adressera könsbaserad diskriminering, inklusive sexuella trakasserier. Sju av Polismyndighetens utsända har haft rollen som GFP och genom den bidragit till ett jämställdhetsperspektiv i polisarbetet. Ett exempel är den polis som tjänstgjorde som GFP i FN-insatsen i Somalia och som ingått i en FN ledd arbetsgrupp för att stödja implementeringen av FN:s Somalia Gender Equality Strategy Plan för 2022–2025. Ett annat är Polismyndighetens utsända till OSSE som utbildat OSSE-representanter från fem länder på Balkan i intersektionell genus- och konfliktanalys. Domstolsverkets utsända till EU:s polisinsats i Palestina (EUPOL COPPS) driver ett nätverk för att stärka kvinnliga palestinska advokater, vilket fått medial uppmärksamhet. Domstolsverket bidrog även med domarexpertis till en kurs, arrangerad av European Security and Defence College (ESDC), för insatspersonal om förebyggande och utredning av könsbaserat och sexualiserat våld i konfliktområden.

Myndigheterna har under 2022 fortsatt att i egen regi stödja internationella partners på både strategisk och operativ nivå med att integrera och institutionalisera ett jämställdhetsperspektiv. Försvarmaktens Nordic Center for Gender in Military Operations (NCGM) genomförde två Nato-certifierade utbildningar för genusrådgivare och genusfokalpunkter (GFP) och lanserade ett verktyg för jämställdhetsanalys i försvarsplanering (Military Gender Analysis Tool – MGAT) som avser ge en fördjupad lägesbild av operationsområdet. FBA stödjer arbetet med jämställdhetsintegrering i Colombias myndighet för återintegrering (ARN) som arbetar med avvärjning, demobilisering och återanpassning av f.d. kombattanter (DDR). FBA har även ett mångårigt samarbete med EU inom ramen för den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik (GSFP). Under 2022 tog FBA och EU:s direktorat för Civilian Planning and Conduct Capability (CPCC) fram ett koncept för långsiktig kapacitetsutveckling av både jämställdhetsrådgivare och GFPs. Under 2022 genomförde FBA fyra digitala utbildningar för GFPs från olika insatser. Arbetet underlättades av ett nära samarbete med CPCC:a seniora jämställdhetsexpert som också är utsänd av FBA. MSB har tagit fram en vägledning och en onlinekurs för att stödja sina partners i att integrera ett jämställdhetsperspektiv i katastrofriskreducering.

Flera myndigheter intensifierade sitt stöd till chefer inom FN, EU, OSSE och NATO. FBA fortsatte med implementering och vidareutveckling av

myndighetens ramverk för Gender-Responsive Leadership (GRL) - att leda för jämställdhet, vars målsättning är att ge chefer konkret vägledning i hur de ska leda arbetet för jämställdhet i internationella och regionala fred- och säkerhetsorganisationer. Under 2022 genomförde FBA två kompletta GRL-utbildningsprogram för 28 seniora chefer inom FN och EU. Programmen har gett omedelbara resultat. I FN började cheferna lägga in jämställdhetsrelaterade mål i sina årliga arbetsplaner och såg till att medarbetarna gör detsamma. Även Försvarmakten fortsatte att utveckla myndighetens ledarskapsprogram Jämställdhetsintegrering för högre chefer (tidigare Gender Coach Programmet), och NCGM har genomfört olika högnivåseminarier, som det årliga Commanding Officer Seminar on Gender, för NATO:s räkning i syfte att underlätta för personer på ledarskapspositioner att implementera kvinnor, fred och säkerhet inom ramen för Natos huvuduppdrag. I Colombia har svensk polis vidareutvecklat utbildningen i jämställdhet och ledarskap för den strategiska ledarskapsnivån inom colombiansk polis. Kursen syftar till att ge chefer förståelse och verktyg (genusanalys) för att kunna integrera ett jämställdhetsperspektiv i strategiskt beslutsfattande.

Avslutningsvis, arbetar flera myndigheter med att utveckla kunskapsbasen inom kvinnor, fred och säkerhet. Historiskt har stora delar av FOI:s bidrag inom kvinnor, fred och säkerhet skett genom forskning om fredsfrämjande insatser. Med den nya inriktningen för svenskt försvar har FOI under 2022 påbörjat ett internt projekt för att undersöka framtida forskningsområden inom kvinnor, fred och säkerhet, ett arbete som fortsätter under 2023. Ett annat exempel är NCGM:s jämställdhetsanalys av konflikten i Ukraina som delats med Natos strategiska kommandon och NCGMs styrgrupp. Dessutom har Försvarmakten genomfört en omfattande erfarenhetsinhämtning och analys av det avslutade svenska militära deltagandet i FN-insatsen (MINUSMA) i Mali, som bland annat tittar närmare på hur detta bidragit till kvinnor, fred och säkerhetsagendan. Försvarshögskolan bidrar också till detta målområde genom att integrera ett jämställdhetsperspektiv i myndighetens utbildnings- och forskningsverksamhet, vilket genererar ökad kunskap om kvinnors roll i konflikter och fredsprocesser samt förmåga att integrera ett genusperspektiv i militära organisationer och operationer.